

Jak jsem pracoval v Okresním archivu Domažlice se sídlem v Horšovském Týně

V létě v roce 1967 jsem byl na léčení v lázních Libverda, protože jsem měl neurologické potíže, způsobené nepříznivými vedlejšími účinky antituberkulotik. Trpěl jsem častými bolestmi hlavy a páteře, brněním v nohou, závratěmi, nechutenstvím, nespavostí a malátností. Byl jsem nervózní a přecitlivělý a měl jsem pocitu úzkosti, zvláště po rozčilení. Ministerstvo zdravotnictví mi prostřednictvím mé obvodní lékařky v Domažlicích Dr. Čelakovské oznámilo, že mi bude poskytnuta lepší zdravotní péče. To potvrzuje, že zdravotní péče, kterou mi poskytl v letech 1955 až 1958 Dr. Berger byla nedostatečná, protože se omezovala jen na rentgenové prohlídky. Dr. Berger mě poslal do práce jako učitele, ale nepředepsal mi žádné léky a tvrdil, že se můj plicní nález báječně hojí. Později se zjistilo, že to nebyla pravda!

Na podzim v roce 1967 jsem zahájil dálkové studium archivnictví, českých dějin, pomocných věd historických a paleografie (nauka o starých písmech) na Filozofické fakultě v Praze. Každý měsíc jsem jezdil do Prahy, kde jsem přespával. Pravidelně jsem navštěvoval pražské divadlo Semafor, které se orientovalo na hudební kabaretní inscenace písničkářské a herecké dvojice Jiřího Suchého a Jiřího Šlitra. Od roku 1967 zde současně působila osobitá dvojice Jiřího Grossmanna a Miloslava Šimka, která výrazně přispěla k umělecké podobě Semaforu (pořady Besídka zvláštní školy Návštěvní den, Večer pro otrlé a další).

Zvolením Alexandra Dubčeka prvním tajemníkem KSČ 5. ledna 1968 nastala dramatická etapa v dějinách Československa. Současníci ji nazvali obrodným procesem a ve světě se stala známou jako Pražské jaro. Obrodný proces začal shora, ale postupně se stával masovým politickým hnutím, které vyzvalo Novotného k abdikaci z funkce prezidenta republiky. Polednová politika uvolnila dlouho potlačovanou energii lidí. Začalo se volně mluvit, volně psát a cenzura byla zrušena. Odborové organizace demokraticky volily své výbory. Vznikaly nové politické organizace: Klub angažovaných nestraníků (KAN), přípravný výbor pro obnovu sociální demokracie i organizace politických vězňů z padesátých let (K231). Zavládla euforie ze znovunabytí svobody slova a tisku. Československá veřejnost žádala budování socialismu s lidskou tváří.

Obrodný proces se projevil i v Okresním archivu v Horšovském Týně. V kanceláři jsme vyvěsili obrázek, na kterém byli Jan Hus, Jan Amos Komenský, Tomáš Garrigue Masaryk, Edvard Beneš a nápis Pravda vítězí. Napsali jsme rezoluci, ve které jsme vyslovili svůj souhlas s obrodným procesem a všichni jsme ji podepsali. Poslali jsme ji do Státního oblastního archivu v Plzni. Ten potom uspořádal schůzi všech západočeských archivů, ze které vzešla společná rezoluce obdobného obsahu. Pokračování příště

Stanislav Gryc

Linhartovi z Hradce u Stoda po 300 let úspěšně léčili lidi a zvířata v našem podhorském kraji III. pokračování

Tak jsem před několika málo dny opětovně – rovnou ze Státního oblastního archivu v Plzni, kde jsem podrobně studoval matriky vztahující se k velezasloužilému lékařskému rodu Linhartů – navštívil Hradec...Ve velice dobrém, dá se říci dokonce „reprezentativním stavu“ je sto let stará (až je to k nevíře), budova sanatoria pana MUDr. Wilhelma Linharta, poněvadž je neustále používána. (Sídí tam i obecní úřad).

Zato ve velmi špatném, lépe vystiženo v „havarijním“ stavu, je protější bývalá „stará nemocnice“, č. 43, jak místní němečtí staroobytelé donedávna říkali: „Altes Spital“. Jako vždy jsem samozřejmě zašel i na takzvané „nový“ hřbitov, k stále více zarůstajícímu a také chátrajícímu pomníku Linhartovy rodiny. Inu: „Všechna sláva – polní tráva!“

V předešlých dílech svého linhartovského vzpomínání jsem se už zmínil o „zázračném lékaři“ a mnohostranném podporovateli chudých – MUDr. Antonínu Linhartovi mladšímu (1850 – 1901), jehož naprosto mimořádné výsledky a úspěchy byly donedávna vzpomínány v „superlativech“... Sám ovšem byl dlouhodobě a vážně nemocen – a zemřel v padesátém prvním roce věku na vleklé onemocnění jater (cyrhrosis hepatis), v chladných listopadových dnech roku 1901, (25. XI.) Sám vyprávěl, že těžkou chorobu si „uhnul“ při každodenních pěších cestách za napjatě ho očekávajícími pacienty už brzy v mládí(!)

Na sklonku života byl několikrát vyznamenán, naposledy i státem „zlatým záslužným křížem s korunou“, což má vyznačeno i na hřbitovním pomníku.

Pan Dr. Ant. Linhart byl synem vynikajícího a mnohostraně zasloužilého lékaře Antonína Linharta staršího – (nar. 25. února 1815 v Hradci č. 45, zem. 26. dubna 1883 v čp. 43). Ten měl velmi zajímavý osud: Studoval už v Praze na Karlově universitě, když mu v Hradci (1883) zemřel náhle z předpracování otec Josef L. Už jsem se zmínil, že rodinnou nemocnici pak děle tři let velice dobře a obětavě vedla vdova Marie Anna, (rozená Helmová z Nedražic č. 1). Tím je zřejmě vysvětleno, že syn při nedostatku potřebného času – a hlavně peněz – nesložil přísné „doktorské zkoušky“. Je v soudobých úředních spisech jmenován „magistrem chirurgie, vulneologie (ranlékařství) a porodnictví“, jako jeho otec Josef. Medicínu však úplně vystudoval!

Mgr. Antonín L. nastoupil v říjnu (nebo koncem září) 1836 v hradeckém rodinném špitálu. Nejlepší a nejschopnější spolupracovníci mu byla jeho matka. 1. května 1843 se A. L. v Dobřanech oženil s Ewou Annou Glaassovou, dcerou měšanského koželuha Nicolase Glaasse (z čp. 119) a jeho manželky Františky, rodem Denkové z Dobřan čp. 117. Byla to mladší sestra Antonínova kamaráda a spolužáka už z plzeňského piaristického gymnázia, „Doktora“ Franze

Glaasse (nar. 1814), později v lékařství též velice proslulého. Byl sestřičkou kamarádovi svatebním svědkem spolu s dalším studijním kolegou MUDr. Georgem Heberem.

Manželka Ewa, narozená v Dobřanech 26. června 1825 se stala velmi věrnou manželkou - spolupracovnicí a přežila jej o hodně let. Žila ještě koncem r. 1895, ale nezemřela v Hradci. Byla matkou 10 manželových dětí.

Pedagogický seriál autora tohoto článku bude pokračovat ještě dvěma díly.

Mgr. Jan Prokop Holý, Hostouň

Z rozhledny je pěkný rozhled aneb o Šibeníku u Horšovského Týna

Byly doby zvané středověk, kdy skoro každé sídlo povýšené na město a obdařené městskými právy získávalo i právo popravit. Tedy právo trestat (na rozdíl od dnešních dnů) bez velkých průtahů opravdové zločince. Pravda, občas se stalo, že s vinnými to odnesli i nevinní, ale když se kácí les, lítají i třísky. A tak už v roce 1411, v době panování, nepochopeného a svým způsobem politicky nešťastného, Václava IV., syna císaře Karla IV., byl v Horšovském Týně mučený a kolem lánaný jakýsi muž, který údajně otrávil moravského markraběte Jošta, Václavova synovce. Proč se zločinec odebral právě do Horšovského Týna těžko soudit. Snad proto, že Horšovský Týn byl v té době arcibiskupským městem a Václav se s arcibiskupy, a už s Janem z Jenštejna či se Zajícem z Hazenburka neměl příliš rád, a tak si možná zločinec myslel, že zde najde azyl. Jestli ho pak k závěrečnému výkonu trestu odvedli z Týna až na Šibeník, se dá už těžko zjistit. Šibenice ale na Šibeníku stávala, a to i např. r. 1631, kdy tu klatovský kat (H. Týn na kata neměl peníze) popravil jakéhosi Petra Kštolta. Měnily se poměry i zákony, ale místa poprav - různé Šibeníky, Stínadla, Šibeniční vrchy zůstávaly v okolí měst, která mívala mezi jinými městskými právy i právo popravit. Když toto právo získaly vyšší instance, vznikaly na původních tragických místech kaple a kostelíky, jejichž zakladatelé využívali tragická místa i vzhledem k jejich geografické poloze.

Z horšovotýnského Šibeníku je opravdu nádherný rozhled od Šumavy až po začátek a konec Českého lesa. A rozhledna, stojící v místech zlikvidovaného kostelíka Panny Marie Lurdské - by tak trochu připomíná myslivecký posed, dojmy z rozhledu ještě umocňuje. I když - věc osobního názoru - nejdříve by se měly udržovat věci již stávající a přímo ve městě se nacházející (park, bývalé městské muzeum aj.) řadové občany ale v podstatě nezajímá, kdo toto zajistí či která firma se bude na věcech podílet. Jednou jsou volby a volení zástupci se mají starat. Voliče zajímají výsledky a ne "čachry machry" v pozadí. A to nejen, co se týká Horšovského Týna. Není to myšleno vůbec osobně, ale jak praví pan profesor v jistém filmu "z hlediska vyššího principu mravního". A je doba jaká je.

Marie Špačková